

Стецюк Наталія

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Кривокульська Н.М.)

ДЕРЖАВНІ ЕКОЛОГІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Термін «публічне управління» (англ. public management), який замінив термін «публічне адміністрування» (англ. public administration), вперше використовує англійський державний службовець Десмонд Кілінг у 1972 р. За визначенням Д.Кілінга, публічне управління – це пошук у найкращий спосіб використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики [4].

Поява нової форми управління у публічній сфері була спричинена потребою модернізувати організаційні структури і процедури, які вони використовують, для того, щоб усі інституції публічної сфери працювали краще.

Зазначимо, що публічне управління стосується ефективного функціонування всієї системи політичних інституцій. Так, на думку Крістофера Полліна, термін «публічне управління» поєднує в собі три значення: діяльність державних службовців і політиків, структури і процедури органів державної влади та системне вивчення чи то діяльності, чи то структур та процедур [5]. З цього твердження виходить, що публічне управління – це діяльність для забезпечення ефективного функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, при цьому відбувається залучення інших зацікавлених сторін для реалізації державної політики.

У кінці ХХ – на початку ХХІ ст. уряди багатьох країн світу здійснили ряд реформ на вимогу громадян, які були невдоволені великою кількістю державних установ та не надто високою якістю надання ними публічних послуг. Це спричинило зміну традиційних способів управління в напрямі надання якісних публічних послуг. «Наказувати і контролювати» трансформувалось у «мотивувати та отримувати результат». Запровадження ринкового стилю управління та підвищення продуктивності роботи державних установ, фокусування уваги не на процедурах, а на результатах вплинуло на появу нової форми управління у державному секторі.

За визначенням ученого Джей М. Шавріца у Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування: «публічне управління – це галузь практики та теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на

вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне забезпечення, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом та оцінка ефективності» [1].

Джей М. Шавріц наголошує на тому, що належне публічне управління має бути сфокусоване на забезпечення спроможності задля досягнення результатів. Роль менеджерів у публічному секторі полягає у тому, щоб «заохочувати працівників, а також представників широкої громадськості та окремих організацій, працювати разом для досягнення результатів, на які вони, можливо, мають незначний безпосередній вплив, зважаючи на децентралізацію влади» [1].

Публічне управління – це різновид суспільно корисної діяльності, який здійснюється певною сукупністю суб'єктів органами державної влади, місцевого самоврядування тощо. Якщо порівняти державне управління, яке базується на механізмах примусу суб'єктів управління, з публічним управлінням, то останнє проявляється у зовнішніх відносинах органів виконавчої влади з іншими органами публічної влади, а також приватними особами. Безперечно, державну організацію як об'єкт управління необхідно розглядати як сукупність ресурсів і організаційно-економічних умов, що супроводжують відтворювальні процеси в організації. Як об'єкт управління вона становить єдність підсистем нижчого порядку: технічної (сукупність засобів праці) та технологічної (сукупність економічних зв'язків між елементами). Для переведення державної організації як об'єкта управління у новий стан або для підтримання стійкості рівноваги її складових елементів необхідним є забезпечення цілеспрямованого впливу на техніку, технологію, організацію, спільну працю, тощо [2-3].

Система публічного управління охоплює багато підсистем, а саме: політичну, економічну, соціальну, правову, екологічну тощо. На процес її формування та розвитку, безумовно, впливають як внутрішні (нестабільність соціально-політичної системи держави), так і зовнішні (геополітичне середовище, екологічна криза, тощо). Саме тому змістове наповнення поняття «публічне управління» повинно змінитися в напрямі усвідомлення його ролі у житті держави і суспільства.

На нашу думку, публічне управління в державних організаціях, в тому числі, екологічних, проходить етап свого становлення. Воно передбачає поєднання та забезпечення синхронного функціонування таких складових як територіальні органи екологічного управління, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації, інституції ринкової інфраструктури з метою реалізації державної екологічної політики на різних рівнях. Діяльність усіх цих складових повинна спрямовуватись на досягнення

спільної мети щодо охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, якісного надання екологічних послуг.

Використані джерела

1. Глосарій Програми розвитку ООН. URL: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary/>
2. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник. К.: Знання, 2009. 582 с.
3. Мельник А. Ф. Менеджмент державних установ і організацій : навчальний посібник А. Ф. Мельник, А. Ю. Васіна, Н. М. Кривокульська; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. Ф. Мельник. Тернопіль : Економічна думка, 2006. 320 с.
4. Keeling D. Management in Government / D. Keeling. London: Allen & Unwin, 1972.

Столяр Христина

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Васіна А.Ю.)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ: АНАЛІЗ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Сьогодні в Україні діє розгалужена система нормативно-правових актів, які безпосередньо закріплюють юридичний механізм забезпечення, охорони та захисту прав дитини в Україні. Вказаний механізм загалом відповідає міжнародним стандартам у сфері прав дитини, що закріплені у відповідних конвенціях.

Першим міжнародним документом, у якому ставилася проблема прав дитини, була Женевська декларація 1923 року. У ній сформульовано право дитини на допомогу, виховання, захист. Однак цей документ мав лише декларативний характер, і тому реальний правовий захист був можливий через створення норм національного права на основі прийняття державами міжнародних договорів.

Більш дієвим документом стала Загальна декларація прав людини, прийнята 10 грудня 1948 року Генеральною Асамблеєю ООН. У ній зафіксовані основи захисту прав дітей. Свій розвиток ця Декларація отримала в Пактах Прав Людини. У цих актах гарантовані рівні права всім дітям і забезпечення їхніх основних соціальних потреб [1].

20 листопада 1959 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй прийняла Декларацію прав дитини, що регулює становище дитини в сучасному суспільстві. В основних принципах Декларації йдеться про те, що дитині, незалежно від кольору шкіри, мови, статі, віри, законом повинен бути забезпечений соціальний захист, надані умови та можливості, що дали б їй